

STATPED - Faglig brukerråd, Syn

Saker spilt inn til brukerrådet den 16.11.2022

Tema 1 - Digitalisering

I tildelingsbrevet for Statped for 2022 står blant annet følgende:

“Samarbeid med Utdanningsdirektoratet

Statped skal samarbeide med Udir på områder hvor de to virksomhetene har tilgrensende ansvar. I 2022 dreier seg blant annet om

- *kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i innføringsfasen*
- *nettbasert støtte og veiledning*
- *digitalisering og læremidler*
- *tilrettelegging ved eksamen, prøver og obligatoriske undersøkelser*
- *kunnskapsgrunnlag knyttet til små og sårbare grupper barn og elever*

Virksomhetene forventes å ha videre kontakt og utvikle samarbeidet.”

Spørsmål 1.1:

Hva er gjort på “digitalisering og læremidler” utover at Statped deltar i SN/K 186? Vi ønsker en statusrapport fra dette arbeidet i brukerrådet og å få tilsendt dokumentasjon på hva som er gjort, som f.eks. møtereferater, notater, rapporter, etc.

Spørsmål 1.2:

Dagens digitale læremidlene er ikke universelt utformede. Hvilke tiltak gjør Statped i situasjoner der deres rådgivere observerer at synshemmede barn må benytte digitale læremidler som ikke fungerer hensiktsmessig med blindetekniske hjelpemidler?

Spørsmål 1.3:

Hva tenker Statped om at mange blinde og sterkt svaksynte elever ikke har tilgang til egnede og funksjonelle læremidler?

Spørsmål 1.4:

Statped har meddelt FTBB at årets obligatoriske kartleggingsprøver på 3. trinn, utgitt av Udir, er utformet på en slik måte at de ikke lar seg tilrettelegge for blinde og sterkt svaksynte elever. Hvordan kunne dette skje når prøver og eksamen er et område som Statped og Udir skal prioritere å samarbeide om?

Tema 2 - Rådgivende tjenester

Statped tilbyr kun sine tjenester til kommuner og fylkeskommuner som ønsker å motta veiledning. I dag er det opp til hver enkelt skole å selv avgjøre omfanget av veiledningen de mottar fra Statped.

Spørsmål 2.1:

Hvordan forholder Statped seg til skoler som ikke har nødvendig kompetanse innen synspedagogikk og som ikke lykkes i å gi blinde og sterkt svaksynte elever et likeverdig opplæringstilbud slik de har krav på?

Spørsmål 2.2:

Statped tilbyr ikke opplæring til foreldre i bruken av blindetekniske hjelpemidler, mobilitet, ADL eller alternative pedagogiske metoder. Hvordan anbefaler Statped at foreldre tilegner seg kunnskapen de trenger for å følge opp barna i skolehverdagen og lære dem hverdagslige aktiviteter slik at de kan leve selvstendige liv som voksne?

Tema 3 - Barnets beste

Barnekonvensjonen har en spesiell status ved at den går foran andre norske lover dersom de står mot hverandre, noe som fører til at alle må følge den. Myndighetene, inkludert Statped, er forpliktet til å sørge for at konvensjonen blir fulgt i Norge.

Barnekonvensjonen artikkel 2 - Ikke-diskriminering, punkt 1 står, følgende:

“De stater som er part i denne konvensjon, skal respektere og sikre de rettigheter som er fastsatt i denne konvensjon for ethvert barn innenfor deres jurisdiksjon, uten diskriminering av noe slag og uten hensyn til barnets, dets foreldres eller verges rase, hudfarge, kjønn, språk, religion, politiske eller annen oppfatning, nasjonale, etniske eller sosiale opprinnelse, eiendomsforhold, funksjonshemming, fødsel eller annen stilling.”

Barnekonvensjonen artikkel 3 - Barnets beste, punkt 1, står følgende:

“Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.”

I følge barnekonvensjonen artikkel 29 - Utdanningens formål, punkt 1.1 skal utdanningen ta sikte på:

“å utvikle barnets personlighet, talenter og psykiske og fysiske evner så langt det er mulig”

FTBB er kjent med at Statped ikke har en tilsynsrolle. Statped har likevel en avgjørende rolle ved at de er den eneste aktøren i laget rundt barnet med spisskompetanse innen synspedagogikk. Vi lurer derfor på hvordan Statpeds fagkyndige og rådgivende rolle påvirkes av plikten til å følge barnekonvensjonen:

Spørsmål 3.1:

Hvordan sikrer Statped at barnets stemme blir hørt?

Spørsmål 3.2:

Hvordan ivaretar Statped barnets beste?

Spørsmål 3.3:

Hvordan vurderer Statped sine nødvendige plikter overfor barnet med synsnedsettelse, og dets familie, utover de faste oppdrag gitt av tildelingsbrevet fra KD?

Tema 4 - Pågående diskriminering av elever Statped har ansvaret for

Vi kjenner til flere saker hvor Statpeds tjenester ikke kommer eleven til gode. Diskrimineringsnemnda oppsummerte nylig en sak med blant annet følgende uttalelse:

“Det er vanskelig for nemnda å se den konkrete nytten A har hatt av samarbeidet med faginstansene og av tilleggsressursene som er satt inn, når det gjelder skolens undervisning og valg av læremidler. Dette har sammenheng med at han ikke har hatt tilgang til tilrettelagte lærebøker og at flere av de digitale ressursene som skolen benytter i undervisningen ikke har vært universelt utformet, og derfor ikke tilgjengelige for ham med bruk av blindetekniske hjelpemidler.”

Lenke til saken:

<https://www.diskrimineringsnemnda.no/showcase/2021000535>

Spørsmål 4.1:

Hvordan kan Statped, som fagkyndig instans med spisskompetanse innen syn, mene at de ikke har et ansvar for å etterse at elevene de skal ivareta får likeverdige utdannings- og opplæringstilbud?